

I. Országgyűlés
5. cím Közbeszerzési Hatóság

Rigó Csaba Balázs

elnök

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 187. §-ának (1) bekezdése értelmében a Közbeszerzési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) feladata, hogy a közérdeket, az ajánlatkérők és ajánlattevők érdekeit figyelembe véve, hatékonyan közreműködjön a közbeszerzési politika alakításában, a jogszerű közbeszerzési magatartások kialakításában és elterjesztésében, elősegítve a közpénzek nyilvános és átlátható módon történő elköltését. E feladat konkrét tartalmát a Kbt. 187. § (2) bekezdés o) és p) pontja rögzíti, amikor kimondja, hogy a Hatóság figyelemmel kíséri e törvény szabályainak érvényesülését, kezdeményezi az arra jogosultnál a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályok megalkotását, módosítását, illetőleg véleményezi a közbeszerzésekkel és a Hatóság működésével kapcsolatos jogszabálytervezeteket, valamint jogszabály-koncepciókat.

Intézmény név: Közbeszerzési Hatóság
Törzskönyvi azonosító: 329190
Honlap címe: www.kozbeszerzes.hu

A Közbeszerzési Hatóság által ellátott feladatok összefoglalása

A 2018-as esztendő számos tekintetben döntött rekordot a közbeszerzések vonatkozásában. Az ajánlatkérők összesen 10 361 db eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le, amely 17,6%-os növekedést jelent a 2017. évihez képest. Az összes eljárás több mint felét az építési beruházások tették ki, amely az eljárások darabszámát tekintve 8,7 százalékpontos növekedést jelent, tehát az építőipar bővülése megfigyelhető a közbeszerzési eljárások tekintetében is.

2015-ben, az új közbeszerzési törvény megalkotásakor a jogalkotó egyik nem titkolt szándéka volt a kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásokban történő részvételének elősegítése. Ennek eredményeként 2018-ban a kkv-k által elnyert eljárások értéke az összes eljárás értékének 58%-át tette ki, azaz 100 elköltött forintból 58 forintot a kkv-k nyertek, minden eddigi rekordot megdöntve.

A közbeszerzési verseny biztosítása, azaz a minél hozzáférhetőbb eljárások megvalósítása az európai uniós irányelveknek megfelelően Hazánkban is alapvető elvárás. Ezt az is alátámasztja, hogy az egy ajánlatos közbeszerzési eljárások száma az elmúlt években folyamatosan csökken, 2018-ban pedig – ha az érték szerinti arányukat tekintjük –, a tendencia még inkább csökkent: ez az arány 12,8%.

A verseny biztosításának elősegítésére a Közbeszerzési Hatóság is kiemelt figyelmet fordít, az ellenőrzési tevékenységünk évről évre hatékonyabbá, egyben az eljárások szereplői által egyre elismertebbé válik.

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások törvényességi ellenőrzése évek óta alapvető feladatunk. A 2018. év kiemelkedően eredményes volt, hiszen nemzeti eljárásrendben az összes eljárás mindössze 0,9 százaléka, uniós eljárásrendben pedig csupán 4,8 százaléka került ebben a formában lefolytatásra, amely a 2017-es évhez képest is több, mint 50 százalékos csökkenést jelent.

A legfeljebb két munkanapon belüli hirdetményellenőrzés az Európai Unióban egyedülálló, ilyen formában szinte kizárólag Magyarországon létező folyamatba épített ellenőrzési forma, amely tevékenységét a Közbeszerzési Hatóság megalakulása óta, közel 25 éve végzi. Az elmúlt években folyamatosan emelkedett a Közbeszerzési Hatóságnak megküldött hirdetmények száma, amely 2018-ban 24 513 darab beérkezett és feldolgozott hirdetményt jelent.

A Közbeszerzési Hatóság a jogalkalmazók tevékenységének segítése érdekében általános felvilágosítást nyújt a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályokra vonatkozó megkeresésekre, továbbá a közbeszerzési eljárások előkészítése és lebonyolítása során az ajánlatkérők segítése érdekében – elvi jelentőségű jogértelmezési kérdésekben a közbeszerzésekért felelős miniszterrel szükség szerint egyeztetve – állásfoglalásokat ad. E

feladatkörében a Hatósághoz 2018-ban 831 kérdéssel fordultak a jogalkalmazók, amelyek alapján megállapítható, hogy a közbeszerzési kötelezettség elkerülésére irányuló kérdések száma a korábbi évekhez képest érezhetően csökkent. A kérdések számának csökkenése a Kbt. hatályba lépése óta eltelt időszakban kialakult joggyakorlatnak, így többek között a Közbeszerzési Hatóság útmutatásainak és állásfoglalásainak, az egyes állásfoglalások, jó gyakorlatok publikálásának is köszönhető.

A Közbeszerzési Hatóság európai szinten is egyedülálló szerződésellenőrzési tevékenységének célja alapvetően annak megállapítása, hogy a közbeszerzési szerződések teljesítése az azt megelőző eljárásokban lefektetett feltételeknek megfelelően történik-e, valamint hogy az e feltételektől való eltérést a felek a Kbt. szerződésmódosításokra vonatkozó szabályainak betartásával kezelték-e. Előzőekre figyelemmel azonban jól látható, hogy e tevékenység a jogsértések elkövetésétől való elrettentés, a jogkövető magatartásra való ösztönzés és végső soron a közbeszerzési piac megtisztításának egyik fontos eszköze, amely lehetővé teszi, hogy a közpénzből azok részesülhessenek, akik a szabályok betartása mellett szerződészerű teljesítésükkel igazolták arra érdemességüket. 2018-ban a Hatóság szerződésellenőrzési tevékenysége alapján a hivatalból kezdeményezett jogorvoslatok 90 százaléka jogsértés megállapításával végződött, melyek mindegyikében a Közbeszerzési Döntőbizottság összesen 332,6 millió forint értékben szabott ki bírságot.

A Hatóság egyik fontos célkitűzése a közbeszerzési jogalkalmazás támogatása, a jó gyakorlatok elterjesztése, melynek érdekében a Közbeszerzési Akadémia keretében mintegy 1500 fő képzéséhez járultunk hozzá. Magyarország V4-es elnöksége alatt pedig a 2017-es év eredményes szakmai együttműködését folytatva további két közbeszerzési szakértői ülés megrendezésére is sor került. A régió együttműködésének egyik alappillére az a Közbeszerzési Hatóság által kezdeményezett, és Budapesten 2017. szeptember 21-én aláírt együttműködési megállapodás, amely azóta is hatályban van.

A lefolytatott közbeszerzési eljárások jellemzői

A 2018. évben az ajánlatkérők összesen 10 361 db eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le, amely 17,6%-os növekedést jelent a 2017. évben regisztrált 8 811 db eljáráshoz képest.

Az összérték tekintetében csökkenés tapasztalható, a korábbi év 3 629,9 milliárd forintos összértékétől a beszámolási időszakban realizált 3 294,2 milliárd forint 9,3%-kal volt alacsonyabb.

A részben európai uniós forrásokból finanszírozott eljárások súlya – mind számukban, mind értékükben – megnövekedett. Az ajánlatkérők az uniós projektekhez kapcsolódó eljárások összértékének 82,8%-át építési beruházásokra fordították.

A közbeszerzések főbb beszerzési tárgyak szerinti vizsgálata alapján megállapítható, hogy az eljárások számát tekintve az építési beruházások aránya volt a legnagyobb (52,2%), míg az árubeszerzések 28,3%-os, a szolgáltatások pedig 19,5%-os részesedést értek el az összes eljárásszámon belül. A realizált összértéken belüli megoszlás vonatkozásában, a korábbi évhez hasonlóan az építési beruházások voltak a meghatározóak, 62,6%-os részaránnyal.

A közbeszerzéseket ajánlatkérői oldalról vizsgálva, az előző évhez hasonlóan a regionális/helyi szintű ajánlatkérők folytatták le a legtöbb eljárást (42,6%), érték tekintetében pedig továbbra is a közjogi szervek álltak az első helyen (39,8%).

A mikro-, kis és középvállalkozások az eljárások 74,3%-ában nyújtottak be nyertes ajánlatot, szemben a 2017. évi 82,6%-kal. Az értéket tekintve a tárgyévben 1 911,5 milliárd forint értékű közbeszerzést nyertek el, mely az előző évhez viszonyítva 31%-os növekedést jelent. A kkv-k által elnyert eljárások értékének növekedési üteme meghaladta az országos szinten

bekövetkezett változást (-9,3%), amely a kkv-k összes közbeszerzési eljárás értékén belüli részesedésük növekedését (40,2%-ról 58%-ra) eredményezte.

A közbeszerzések eljárástípus szerinti alakulását vizsgálva, az uniós eljárásrendben – az előző évhez hasonlóan – a nyílt eljárás volt a leggyakrabban alkalmazott eljárástípus (80,4%), és ezzel realizálták az összérték döntő többségét is (80,6%). A nemzeti eljárásrendben a Kbt. 115. § szerinti eljárás (nyílt eljárás szabályai szerint) dominált mind a darabszámot (52,9%), mind az értéket (42,7%) tekintve.

Uniós eljárásrendben 2 534 db közbeszerzési eljárás összesen 2 364,1 milliárd forint összértékben zárult eredményesen, így 2018-ban egy eljárás átlagos értéke 932,9 millió forint volt. A nemzeti eljárásrend szerint lefolytatott közbeszerzéseknél összesen 7 827 db közbeszerzési eljárás zárult eredményesen 930,1 milliárd forint összértékben, esetükben az egy közbeszerzési eljárás átlagos értéke 118,8 millió forint volt. Az uniós eljárások átlagos értéke mintegy nyolcszorosa volt a nemzeti eljárásrendben lefolytatott közbeszerzések átlagos értékének.

A Közbeszerzési Döntőbizottság tevékenységének és a jogorvoslati ügyek főbb tapasztalatainak összefoglalása

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) jogorvoslati tevékenységének alapját az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott jogorvoslati irányelvek – a 89/665/EGK és a 92/13/EGK irányelvek módosításáról szóló 2007/66/EK irányelv -, valamint a közbeszerzésekről szóló törvény és annak végrehajtási rendeletei képezik. A Döntőbizottság munkája során jogforrásként az irányelvek rendelkezéseit és az azok alapján meghozott európai bírósági ítéleteket is alkalmazza.

2018. évben összesen 427 jogorvoslati eljárás indult, melyből 171 eljárást a közbeszerzési törvény szerint az arra felhatalmazott személyek hivatalból kezdeményeztek. A hivatalbóli kérelmek legnagyobb részét 2018-ban is a Közbeszerzési Hatóság elnöke indította, 71 esetben kezdeményezett eljárást a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt. A közbeszerzési eljárásban – részvételre jelentkezőként, illetve ajánlattevőként – részt vett gazdasági szereplők kérelmére 256 eljárás indult.

A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása során minden esetben megvizsgálta, hogy a nyertes ajánlat valóban szenved-e hiányosságban. A hiányosság megállapítása nem alapozhatja meg automatikusan az ajánlat érvénytelenségét, miután ebben az esetben biztosítani kell az ajánlattevő számára a hiánypótlás lehetőségét. A Közbeszerzési Döntőbizottság az elmúlt évben 64 esetben adta vissza újabb bírálat elvégzésére az ügyet az ajánlatkérőknek, melynek során hiánypótlás alkalmazásával, vagy felvilágosítás kérésével az ajánlatok érvényessé tétele biztosítható volt.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a 2018. évben az ügyek súlyához és összetettségéhez képest, a rendkívül rövid, átlagosan 27 napos ügyintézési határidő mellett is hatékonyan, magas színvonalon működött.

A Közbeszerzési Döntőbizottság az elmúlt években érdemi határozatai kb. háromnegyedében állapított meg jogsértést, 2018-ban ez az arány valamivel magasabb, 79% volt (252 érdemi határozatból 200 ügyben állapított meg jogsértést).

A megállapított jogsértések szankciójaként a Közbeszerzési Döntőbizottság további jogkövetkezményeket (bírságot vagy eltiltást) alkalmaz. A Közbeszerzési Döntőbizottság által kiszabott bírság összege 2018-ban 701,8 millió forint volt. A Döntőbizottság által kiszabott bírságok összegéből 2018. évben pénzügyileg teljesült 386,8 millió forint, mely összeget a Hatóság mérleg fordulónappal a központi költségvetésbe utalt.

Az előirányzatok alakulása

A Hatóság – fejezet és intézmény – 2018. évben 2 434,1 millió forint saját bevételből, 91,5 millió forint költségvetési támogatásból, valamint a 2018. évben jóváhagyott, 2017. évi 909,7 millió forint pénzmaradványból gazdálkodott.

Megnevezés	2017. évi tény	2018. évi eredeti előirányzat	2018. évi törvényi módosított előirányzat	2018. évi módosított előirányzat	2018. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	2 426,4	2 200,9	2 200,9	3 437,5	2 251,0	92,8	65,5
ebből: személyi juttatás	753,0	918,6	918,6	928,2	902,7	119,9	97,3
Bevétel	2 046,1	2 109,9	2 109,9	2 436,1	2 436,1	119,1	100,0
Támogatás	140,5	91,0	91,0	91,6	91,6	65,2	100,0
Előirányzat-maradvány	909,8	-	-	909,8	1 186,5	130,4	130,4
Létszám (fő)	100	147	-	147	110	110,0	74,8

millió forintban egy tizedessel fő

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám engedélyezett (fő)
2017. évi C. törvény szerinti előirányzat	2 200,9	2 109,9	91,0	918,6	147
Módosítások jogcímenként					
- 2017. évi költségvetési kötelezettség vállalással terhelt maradvány	563,4	563,4			
- 2017. évi szabad maradvány	346,3	346,3			
- Bérkompenzáció a 462/2017. (XII.28.) Korm. rendelet és az 1254/2018. (V.31.) Korm. határozat alapján	0,6		0,6	0,4	
- Áht. 30.§ (3) költségvetési bevételek túlteljesítése miatti előirányzat emelés	326,2	326,2			
2018. évi módosított előirányzat	3 437,5	3 345,9	91,6	919,0	147

Bevételek alakulása

A **saját bevételek** hirdetményellenőrzési- és közzétételi díjakból, a döntőbizottsági eljáráshoz, a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékbe vételéhez kapcsolódó **igazgatási szolgáltatási díjból** tevődtek össze, melyet a Hatóság kizárólag az alaptevékenységének finanszírozására fordított. Az állami támogatás aránya a saját bevételekhez viszonyítva 3,8% volt a beszámolási időszakban.

A bevételek között meghatározók a közhatalmi bevételek, amelyek 2018-ban az előző évihez viszonyítva számottevő növekedést mutatnak, a 2017. évi érték 120%-át teszik ki.

Kiadások alakulása

A dologi kiadások előző évhez viszonyított kismértékű növekedése a szolgáltatási kiadások, valamint az egyéb dologi kiadások kismértékű növekedéséből adódik.

A felhalmozási kiadások meghatározó tételei a beruházások, mely csökkenést mutat az előző évihez képest, az immateriális javak, valamint az informatikai eszközök beszerzése, létesítése sorok csökkenésével.

A Hatóság 2018. évi költségvetésének módosítására, a pénzmaradvány igénybevétele, valamint a költségvetés végrehajtása során felmerült igényeknek megfelelően belső átcsoportosítás miatt került sor.

Személyi juttatások

A Hatóság létszáma 2018-ban eredeti előirányzatként 147 fő volt, amely létszámelőirányzat év közben nem változott. A megbízási szerződéssel és részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók figyelembe vételével 2018. év végére a munkajogi létszám 120 fő volt, 110 fő foglalkoztatott létszám mellett.

Költségvetési maradvány

A 2018. évi elszámolásban a Hatóság 1 186,5 millió forint előirányzat-maradványt mutatott ki.

Fejezeti kezelésű előirányzatok

A Hatóság 2018. évben fejezeti kezelésű előirányzattal nem rendelkezett.

Budapest, 2019. augusztus 21.

